

Deputy Chief Mechanical Engineer, Northern Railway v. Kundan Lai
(D. S. Tewatia, J.)

ਇਸ ਡੀ.ਐਸ. ਤੇਵਤੀਆ, ਜੇ.

ਡਿਪਟੀ ਮੁੱਖ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਉੱਤਰੀ ਰੇਲਵੇ, -

ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 1561 .

1 ਫਰਵਰੀ 1983

ਪੇਮੈਂਟ ਆਫ ਵੇਜ ਐਕਟ (1936 ਦਾ V)—ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (vi) ਅਤੇ 15— ਰੇਲਵੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਮੈਨੂਅਲ, 1950— ਅਧਿਆਇ III ਪੈਰਾ 313— ਰੇਲਵੇ ਅਦਾਰੇ ਦਾ ਕਰਮਚਾਰੀ— ਕੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ— ਰੇਲਵੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਣਯੋਗ ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ— ਕੀ- ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (vi) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦਾ ਹੈ।) .

. ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੇਮੈਂਟ ਆਫ ਵੇਜ਼ ਐਕਟ, 1936 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (vi) ਦੀ ਧਾਰਾ (6) ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ - ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਕਮ ਜੋ ਉਪ-ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ (vi) ਇਕੱਲੇ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗਾ। ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਉਪਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ - ਇਸਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ, ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਜਾਂ ਸਾਧਨ ਜੋ. ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਟੌਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ, ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਇੱਕ ਰਕਮ ਹੈ ਜੋ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਹੈ.. ਰੇਲਵੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਮੈਨੂਅਲ, 1950 ਦੇ ਅਧਿਆਇ III ਦੇ ਪੈਰਾ 313 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਉਪਰੋਕਤ ਇੱਕ ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਯਾਨੀ, ਇੱਕ ਰਕਮ ਜੋ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਸਾਧਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਸੂਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਬਚਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰੇਲਵੇ ਅਦਾਰੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਦੇਣ ਯੋਗ ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (vi) ਦੀ ਧਾਰਾ '(d) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। (ਪਰਾ ੫)।

21 ਅਗਸਤ, 1974 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਏਸ ਰਾਜ ਮਹਾਜਨ, ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੰਬੰਧਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੀਵਿਲ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 227 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 115 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਹ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ. ਕੇ. ਸਿਨਾਲ, ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀ। ਪੇਮੈਂਟ ਆਫ ਵੇਜ਼ ਐਕਟ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਰੁ. ਅੱਜ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ 3,933 ਰੁਪਏ ', ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਆਰ.ਐਲ ਗਰਗ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਨਿਮੋ ।

ਨਿਰਣਾ

ਡੀ.ਐਸ. ਤਿਵਾਤੀਆ, ਜੇ.— (ਓਰਲ)।

(1) ਇਸ ਪੁਨਰ-ਵਿਚਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਛੋਟਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ- ਕਿ ਕੀ ਰੇਲਵੇ ਅਦਾਰੇ ਦਾ ਕੋਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਪੇਸ਼ ਆਫ ਵੇਜ ਐਕਟ, 1936 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰੈਜੂਟੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਵੀ, ਇਸਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਤਨਖਾਹ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਐਕਟ, 1936 ਦੇ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰੈਜੂਟੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।

(2) ਮਿਸਟਰ ਗਰਗ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਪੇਸ਼ ਆਫ ਵੇਜ ਐਕਟ, 1936 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(vi) ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗ੍ਰੈਜੂਟੀ ਨੂੰ ਉਜਰਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਕਿ, ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਉਪਬੰਧਾਂ। ਐਕਟ ਨੇ ਗ੍ਰੈਜੂਟੀ ਨੂੰ ਉਜਰਤਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਪੇਸ਼ ਆਫ ਵੇਜ ਐਕਟ, 1936 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਵਸੂਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। *ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ*, (1)।

(3) ਪਟੀਸ਼ਨਰ—ਉੱਤਰੀ ਰੇਲਵੇ ਲੋਕੋਮੋਟਿਵ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਜਰਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ: -

"ਮਜ਼ਦੂਰੀ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸਾਰੇ ਮਿਹਨਤਾਨੇ (ਭਾਵੇਂ ਤਨਖਾਹ, ਭੱਤੇ ਜਾਂ ਹੋਰ) ਪੈਸੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਜੋ, ਜੇਕਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਪ੍ਰਗਟ ਜਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ, ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਆਪਣੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ-

(a) ਧਿਰਾਂ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਕੋਈ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ;

(b) ਕੋਈ ਵੀ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਜਿਸ ਲਈ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਓਵਰਟਾਈਮ ਕੰਮ ਜਾਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ;

**Deputy Chief Mechanical Engineer, Northern Railway v. Kundan Lai
(D. S. Tewatia, J.)**

(c) ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਮਿਹਨਤਾਨਾ (ਭਾਵੇਂ ਬੋਨਸ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਂ ਨਾਲ :);

(d) ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਸਾਧਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਟੌਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ, ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਬਣਾਇਆ ਜਾ;

(1)(e) ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ਜਿਸਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਿਸੇ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ;

ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ-

(2) ਕੋਈ ਵੀ ਬੋਨਸ (ਚਾਹੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹੋਰ) ਜੋ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਜਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਵਾਰਡ ਜਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ;

(3) ਕਿਸੇ ਮਕਾਨ-ਰਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਮੁੱਲ, ਜਾਂ ਰੋਸ਼ਨੀ, ਪਾਣੀ, ਡਾਕਟਰੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੁੱਲ;

(4) ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਯੋਗਦਾਨ, ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਇਕੱਠਾ ਹੋਇਆ ਵਿਆਜ;

(5) ਕੋਈ ਯਾਤਰਾ ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਯਾਤਰਾ ਰਿਆਇਤ ਦਾ ਮੁੱਲ;

(6) ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ; ਜਾਂ

(7) ਉਪ-ਧਾਰਾ (d) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਕੋਈ ਵੀ ਗਰੈਚੁਟੀ।

(4) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (vi) ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਈ) ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(5) ਉਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਵਜੋਂ ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ ਰਕਮ ਜੋ ਉਪ-ਧਾਰਾ (vi) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਕੱਲੇ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗੀ। ਕਲਾਜ਼ (ਡੀ) ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਸੰਜੀਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ਜੋ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਸਾਧਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਨਾਲ ਜਾਂ ਕਟੌਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਇੱਕ ਰਕਮ ਹੈ ਜੋ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗਰੈਚੁਟੀ ਰੇਲਵੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨਿਯਮ, 1950, ਚੈਪਟਰ-ਆਈਲ, ਪੈਰਾ 313 ਦੇ ਮੈਨੂਅਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਉਪਰੋਕਤ ਇੱਕ ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਯਾਨੀ, ਇੱਕ ਰਕਮ ਜੋ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਸਾਧਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪੇਸ਼ੇਂਟ ਆਫ ਵੇਜ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹੀ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਬਚਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗਰੈਚੁਟੀ ਉਸ ਦੀ ਉਜਰਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੇਸ਼ੇਂਟ ਆਫ ਵੇਜ ਐਕਟ, 1936 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਉਪ ਧਾਰਾ (vi) ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਇਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ੇਂਟ ਆਫ ਵੇਜ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(6) *ਟਾਟਾ ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਸਟੀਲ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਡ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮਿਸਟਰ ਗਰਗ ਦੁਆਰਾ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੀ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਐਕਟ, 1947, ਜਿੱਥੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਨੂੰ 'ਮਜ਼ਦੂਰੀ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ, 1947 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ 'ਮਜ਼ਦੂਰੀ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਜੋ ਕਿ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਉਜਰਤਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਮੀਕਰਨ 'ਮਜ਼ਦੂਰੀ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ *ਸਮਾਨ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ*:-

"ਉਜਰਤਾਂ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਪੈਸੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸਾਰੇ ਮਿਹਨਤਾਨੇ, ਜੋ ਕਿ, ਜੇਕਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ?

**Deputy Chief Mechanical Engineer, Northern Railway v. Kundan Lal
(D. S. Tewatia, J.)**

ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਪਣੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ: -

- (i) ਅਜਿਹੇ ਭੱਤੇ (ਮਹਿੰਗਾਈ ਭੱਤੇ ਸਮੇਤ) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ;
- (ii) ਅਨਾਜ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਰਿਆਇਤੀ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਕੀਮਤ ;

(7) ਹੋਰ ਕੀ ਹੈ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਝਗੜਾ ਐਕਟ, 1947 ਇੱਕ ਆਮ ਐਕਟ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੇਮੈਂਟ ਆਫ ਵੇਜਜ਼ ਐਕਟ, 1936 ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਹੈ ਜੋ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪੇਮੈਂਟ ਆਫ ਵੇਜਜ਼ ਐਕਟ, 1936 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ 'ਮਜ਼ਦੂਰੀ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਦਯੋਗਿਕ ਡਿਸਪਿਊਟਸ ਐਕਟ, 1947 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇੱਕ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਵੇਗੀ।

(8) ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਵੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੇਮੈਂਟ ਆਫ ਵੇਜ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਗ੍ਰੈਜੂਈਟ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਤਾਂ, ਇਸ ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਲਈ ਪੇਮੈਂਟ ਆਫ ਵੇਜਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਵਿੱਚੋਂ ਕਟੌਤੀ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ। ਇੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਰਜ ਸੌਂਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਚਾਰਜ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਟੋਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਮੀ ਦੇਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਸਟੋਰ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸਿਰਫ ਕਲਰਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸਟੋਰਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਗਵਾਹ ਨੇ ਰੇਲਵੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਸੀ।

(9) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹੀ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ

**Deputy Chief Mechanical Engineer, Northern Railway v. Kundan Lal
(D. S. Tewatia, J.)**

ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ
ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ
ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ
ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ